

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp
Inbreng College voor de Rechten van
de Mens t.b.v. procedurevergadering
commissie Binnenlandse Zaken

Datum
6 september 2021
Ons kenmerk
2021/0082/JG/VB/RG

Geachte voorzitter en leden van de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,

Tijdens de procedurevergadering op donderdag 9 september behandelt uw commissie de wijziging van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19, in verband met de afschaling van bijzondere maatregelen vanwege covid-19 bij verkiezingen. Ter voorbereiding brengt het College voor de Rechten van de Mens (hierna: College) graag twee documenten onder uw aandacht: de eindresultaten van zijn meldpunt “Onbeperkt Stemmen” 2021 en zijn wetgevingsadvies bij het voorstel voor een Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen.

Het College is onafhankelijk toezichthouder op de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in Nederland. In maart 2021 opende het College het tijdelijk meldpunt “Onbeperkt Stemmen” om de toegankelijkheid van de Tweede Kamerverkiezingen 2021 te monitoren. Bij dit meldpunt konden mensen met een beperking of hun naasten positieve en negatieve ervaringen delen over de toegankelijkheid van de verkiezingen.

Uit het meldpunt kwam naar voren dat kiezers met een beperking nog steeds belemmeringen ervaren bij het uitbrengen van hun stem. Zo ontving het College meldingen over de ontoegankelijkheid van stemlokalen en stembiljetten. Daarnaast gaf een aantal mensen met een visuele of andere lichamelijke beperking aan dat zij hun recht op assistentie in het stemhokje (door een persoon naar eigen keuze) in de praktijk niet konden uitoefenen.

Voor meer informatie hierover verwijst het College graag naar de bijlage met de eindresultaten van het meldpunt.

Verder heeft het College met belangstelling kennisgenomen van het concept voorstel van wet inzake assistentie bij het stemmen. Het College onderschrijft het doel van dit wetsvoorstel: het bevorderen van de toegankelijkheid van het stemproces voor kiezers met een verstandelijke beperking. Niettemin heeft het College, in het licht van het VN-verdrag handicap, een aantal vragen over en aandachtspunten bij de wijze waarop de regering dit doel wil bereiken. De belangrijkste adviezen van het College aan de regering zijn om:

- mensen met een beperking zichtbaar nauw te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van experimenten met assistentie bij het stemmen en om hun input expliciet te verwerken in het wetsvoorstel en de toelichting hierbij;
- in de toelichting bij het wetsvoorstel nader te onderbouwen waarom het beïnvloedingsrisico groter geacht wordt bij mensen met een verstandelijke dan een lichamelijke beperking en dan vooral waaruit blijkt dat dit risico groter is dan bij volmachtverlening;
- in de toelichting bij het wetsvoorstel te specificeren op grond van welke criteria de selectie van gemeenten die deelnemen aan het experiment precies plaatsvindt;
- nader in te gaan op de vraag hoe het onderhavige voorstel zich verhoudt tot andere maatregelen om het stemmen toegankelijker te maken en hoe de volledige doelstelling van het voorstel zal worden bereikt met uitsluitend aandacht voor het stemhokje.

Voor meer informatie hierover verwijst het College graag naar het bijgevoegd advies.

Voor nadere vragen of een toelichting kunt u contact laten opnemen Vlada Burmistrova, beleidsadviseur, via v.burmistrova@mensenrechten.nl of (030) 888 38 88.

Met vriendelijke groet,

drs. Jacobine D.C. Geel
Voorzitter

Bijlage 1: Eindresultaten meldpunt “Onbeperkt Stemmen” 2021

Bijlage 2: Wetgevingsadvies College voor de Rechten van de Mens (op verzoek) bij het voorstel voor een Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen